

Notat

Børn af veteraner

Hverdagsliv og trivsel – metodenotat

Signe Frederiksen & Mette Lausten

Børn af veteraner – Hverdagsliv og trivsel – metodenotat

© VIVE og forfatterne, 2018

Forsidefoto: Heri Hammer Niclasen

Projekt: 100090

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVE blev etableret den 1. juli 2017 efter en fusion mellem KORA og SFI. Centeret er en uafhængig statslig institution, som skal levere viden, der bidrager til at udvikle velfærdssamfundet og den offentlige sektor. VIVE beskæftiger sig med de samme emneområder og typer af opgaver som de to hidtidige organisationer.

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Indhold

1	Indledning.....	4
2	Data.....	5
	2.1 Sammenligningsgruppe	5
	2.2 Svarprocent.....	5
3	Bortfaldsanalyse	6
4	Metode	10
5	Tabeller	11
	5.1 Tabeller til kapitel 2 familieliv	11
	5.2 Tabeller til kapitel 3 skolegang	25
	5.3 Tabeller til kapitel 4 venner og fritidsliv	29
	5.4 Tabeller til kapitel 5 fars psykiske vanskeligheder	36
	Litteratur	41

1 Indledning

Dette notat underbygger rapporten *Børn af veteraner – hverdagsliv og trivsel* (Frederiksen & Lausten, 2018). I rapporten er der i høj grad lagt vægt på formidling af resultaterne og i mindre omfang på formidling af de metodiske overvejelser, der ligger bag. De udfoldes i dette notat. I notatet beskrives dataindsamlingen, hvem der har valgt at besvare undersøgelsen, og hvad det betyder for resultaterne. Derudover beskrives den gruppe af jævnaldrende, som danner grundlag for sammenligningerne i undersøgelsen, samt hvordan analyserne af resultaterne er gennemført. Alle tabeller, der danner grundlag for resultaterne i rapporten, er til sidst i notatet.

Rapport og notatet udspringer af et forskningsprojekt, som har til formål at skabe systematisk viden om vilkår og trivsel blandt børn af veteraner, en gruppe, som er voksende. Resultaterne af forskningsprojektet formidles dels gennem rapporten *Børn af veteraner – hverdagsliv og trivsel*, dels gennem videnskabelige artikler. Praktisk udspringer projektet fra et ønske om at sætte særligt fokus på børn af veteraner både fra politisk hold, såvel som fra forskellige veteranforeninger.

Undersøgelsen er blevet lavet for og i samarbejde med Veterancentrets Videncenter, som er en del af Forsvarsministeriets Personalestyrelse. Undersøgelsen er økonomisk støttet via den politiske aftale 'Aftale om styrket indsats for danske veteraner' af 3. september 2014, der udløste en række initiativer på veteranområdet, herunder bl.a. forskning og støtte til pårørende og børn af veteraner.

Undersøgelsen er gennemført af forsker Signe Frederiksen og seniorforsker Mette Lausten. Rapporten er blevet bearbejdet i dialog med Søren Andersen, leder af Veterancentrets Videncenter, samt Anni Brit Sternhagen Nielsen, seniorforsker ved Veterancentrets Videncenter.

2 Data

Formålet med en survey blandt børn af veteraner er at give et overbliksbillede og få indsigt i, hvordan børn af veteraner i forskellige aldre klarer sig, mens barndommen står på. Surveyen er gennemført som en repræsentativ spørgeskemaundersøgelse blandt børn i tre aldre: 7, 11 og 15 år. Både børn og mødre har fået et spørgeskema, med undtagelse af de 7-årige, hvor det kun er mor, der har besvaret spørgeskemaet. De tre aldre er valgt for at få forskellige aldersgrupper repræsenteret, fra barndom til ungdom, der har hver deres karakteristika og udfordringer.

Vi har udtrukket børn født i 2009 (7-årige), 2005 (11-årige) og 2001 (15-årige) af mænd, der har været udsendt i mindst én international operation i regi af det danske forsvar (Regeringen, 2010). Der er taget udgangspunkt i, at børnene – på interviewtidspunktet – bor sammen med mor og dermed ikke er anbragt uden for hjemmet. Der er kun udvalgt et barn pr. mor. Dvs., hvis der er tvillinger, har vi tilfældigt valgt en af dem. Hvis en mor har flere børn i målgruppen, har vi valgt den yngste. Vi har desuden opstillet det krav, at far ikke må være død eller under udsendelse på interviewtidspunktet, da sådanne forhold har betydelig indflydelse på familiens trivsel og dermed også på deres besvarelser på et spørgeskema.

2.1 Sammenligningsgruppe

For at besvare spørgsmålet, om børn af veteraner er mere udsatte end børn generelt og på hvilke områder, har vi i analyserne i rapporten sammenlignet børn af veteraner med børn generelt. Informationer om børn i den generelle population stammer fra besvarelserne fra *Børn og unge i Danmark 2017*, som er en undersøgelse om generel trivsel baseret på et tilfældigt udtræk af børn og unge i Danmark i alderen 3, 7, 11, 15 og 19 år (Ottosen m.fl., 2014).

Vi undersøger også, om børn af veteraner, der har en far med psykiske vanskeligheder, har det vanskeligere end børn af veteraner, der ikke har psykiske vanskeligheder. Fædre har psykiske vanskeligheder, hvis de

1. har en psykiatrisk diagnose (her tæller kun F-diagnoser fra ICD-10-systemet)
2. har fået udskrevet psykofarmaka på to på hinanden følgende recepter inden for 365 dage (psykofarmaka er defineret inden for koderne N05B: Angstdæmpende midler, N05C: Sove- og beroligende midler, N06A: Antidepressive midler, og N06B: Psykostimulerende midler).

2.2 Svarprocent

I alt er der inviteret 779 7-årige (via deres mødre), 695 11-årige og 894 15-årige børn af veteraner til at besvare spørgeskemaet. 67 pct. af de 7-åriges mødre har svaret. Blandt 11-årige har 69 pct. svaret, og 60 pct. af de 15-årige har svaret. Det vil sige, at svarprocenten er faldende over alder. Problemet med at få unge til at deltage i undersøgelser er ikke kun et problem for undersøgelsen blandt børn af veteraner. Det er et velkendt problem fra en række andre undersøgelser (fx *Børneforløbsundersøgelsen*: Thomsen, 2016, og *Børn og unge i Danmark*: Ottosen m.fl., 2014). Set i en international sammenhæng er en svarprocent på 60-70 ganske flot.

3 Bortfaldsanalyse

Hvis der er systematiske forskelle mellem personer, der svarer på en spørgeskemaundersøgelse, og dem, der ikke svarer, kan det være et problem for validiteten af resultaterne. Derfor er det vigtigt, at man finder frem til, hvorvidt dem, der har svaret, og dem, der ikke har svaret, er forskellige ved hjælp af en bortfaldsanalyse. At der er forskel mellem personer, der besvarer en spørgeskemaundersøgelse, og dem, der ikke gør, er en velkendt problematik, som kan være med til at skævvride resultaterne (Hansen & Andersen, 2009). Blandt børn af veteraner, som har besvaret spørgeskemaet, og børn af veteraner, som ikke har besvaret skemaet, er der nogle systematiske forskelle.

Tabel 3.1 Bortfald ift. familiestruktur. Børn af veteraner.

	11-årige			15-årige		
	Bortfald	Besvaret	Sign.	Bortfald	Besvaret	Sign.
<i>Andel børn og unge, der i 2016 bor i:</i>						
Kernefamilie (mor og far)	66,1	76,9	***	56,5	70,2	***
Enlig forsørger	24,8	15,3	***	30,8	18,0	***
Stedfamilie (enten hos mor eller far)	9,2	7,8		12,7	11,9	
Antal observationer	218	477		354	540	

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistik på populationen i Børn af veteraner.

Bortfaldsanalysen viser, at de børn, der har besvaret spørgeskemaet, i højere grad kommer fra kernefamilier, dvs. familier, hvor mor og far bor sammen, og i mindre grad fra familier, der består af enlige forsørgere. 77 pct. af de 11-årige og 70 pct. af de 15-årige bor i kernefamilier, hvorimod hhv. 66 og 56 pct. af de 11- og 15-årige, der er i bortfaldsgruppen, bor sammen med far og mor. Det må betragtes som en relativt stor forskel på de to grupper. Der er ingen forskel på fædres beskæftigelse og uddannelsesniveau mellem gruppen af besvarede og gruppen af bortfald. Det skyldes højst sandsynligt, at gruppen af fædre i forvejen er meget homogen, fordi det er dem, tidligere udsendte mandlige soldater, som børnene er udvalgt på.

Tabel 3.2 Fædres beskæftigelses- og uddannelsesniveau. Børn af veteraner.

	11-årige			15-årige		
	Bortfald	Besvaret	Sign.	Bortfald	Besvaret	Sign.
<i>Andel fædre, der i 2016 er:</i>						
I beskæftigelse	95,9	95,8		93,2	94,6	
Arbejdsløse	1,4	1,9		2,3	1,5	
Studerende	0,0	0,2		0,3	0,2	
På kontanthjælp	0,9	1,3		2,0	0,7	
På førtidspension	0,0	0,4		1,4	2,0	
Andet (pensionist, hjemmegående)	1,4	0,4		0,6	0,6	
<i>Andel fædre, hvis højest fuldførte uddannelse i 2016 er:</i>						
Grundskole	16,6	15,3		18,2	15,6	
Gymnasial uddannelse	5,1	8,6		5,7	5,0	
Erhvervsfaglig uddannelse	37,8	35,2		36,4	41,3	
Videregående uddannelse	39,5	40,9		39,0	36,9	
Manglende info om uddannelse	0,9	0,0		0,6	0,9	
Antal observationer	218	477		354	540	

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistik på populationen i Børn af veteraner.

Til gengæld ses det tydeligt, at børn og unge, der har besvaret spørgeskemaet, i højere grad har mødre, der er beskæftigede, og i højere grad har mødre, der har en videregående uddannelse (hvor kort, mellemlang og lang videregående er slået sammen).

Tabel 3.3 Mødres beskæftigelses- og uddannelsesniveau. Børn af veteraner.

	11-årige			15-årige		
	Bortfald	Besvaret	Sign.	Bortfald	Besvaret	Sign.
<i>Andel mødre, der i 2014 er:</i>						
I beskæftigelse	82,6	88,5 **		83,1	92,8 ***	
Arbejdsløse	4,1	3,6		4,2	1,5 **	
Studerende	4,1	2,3		1,1	0,7	
På kontanthjælp	4,6	3,1		4,2	2,2 *	
På førtidspension	0,9	0,8		3,4	1,7 *	
Andet (pensionist, hjemmegående)	2,8	1,7		3,7	1,1 ***	
<i>Andel mødre, hvis højest fuldførte uddannelse i 2014 er:</i>						
Grundskole	9,2	7,6		13,0	7,6 ***	
Gymnasial uddannelse	4,1	5,9		5,7	3,5	
Erhvervsfaglig uddannelse	41,3	28,9 ***		37,3	36,7	
Videregående uddannelse	44,5	57,2 ***		43,5	52,2 **	
Manglende info om uddannelse	0,9	0,4		0,6	0,0 *	
Antal observationer	218	477		354	540	

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistik på populationen i Børn af veteraner.

Der er ikke forskel blandt forældre til 11-årige børn af veteraner og 11-årige børn generelt, når vi ser på psykiske vanskeligheder. Ser vi på de 15-årige, er der ingen forskel på fædrenes psykiske vanskeligheder mht. besvarelse eller ej, mens 15-årige, der har besvaret, i langt mindre grad er

børn af mødre med psykiske vanskeligheder end 15-årige, der ikke har svaret. Dette kan tolkes som, at mødrenes psykiske velbefindende har haft indflydelse på den unges holdning til at deltage i undersøgelsen.

Tabel 3.4 Forældres psykiske vanskeligheder. Børn af veteraner.

	11-årige			15-årige		
	Bortfald	Besvaret	Sign.	Bortfald	Besvaret	Sign.
<i>Andel mødre, der i 2014:</i>						
Har en psykiatrisk diagnose	8,7	11,1		10,7	6,1	**
Har fået udskrevet psykofarmaka (se note)	27,1	25,2		29,7	22,6	**
Har psykiske vanskeligheder	30,3	28,1		32,2	23,9	***
<i>Andel fædre, der i 2014:</i>						
Har en psykiatrisk diagnose	5,5	2,9		7,3	7,0	
Har fået udskrevet psykofarmaka (se note)	12,8	9,2		15,3	13,2	
Har psykiske vanskeligheder	16,1	10,7	*	18,1	15,6	
Antal observationer	218	477		354	540	

Note: Har fået udskrevet psykofarmaka på to på hinanden følgende recepter inden for 365 dage (psykofarmaka er defineret inden for koderne N05B: Angstdæmpende midler, N05C: Sove- og beroligende midler, N06A: Antidepressive midler, og N06B: Psykostimulerende midler).

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistik på populationen i Børn af veteraner.

11-årige er langt mindre tilbøjelige til at deltage i undersøgelsen, hvis de selv har psykiske vanskeligheder, sammenlignet med 11-årige, der ikke har psykiske vanskeligheder. Men samtidig er der ingen signifikant forskel blandt de 15-årige, der har svaret, og bortfaldsgruppen. De 11-årige kan her være beskyttet af deres forældre mod at deltage, når de ikke er i travsel, mens de 15-årige højst sandsynligt selv har foretaget dette valg.

Tabel 3.5 Børn med psykiske vanskeligheder Børn af veteraner.

	11-årige			15-årige		
	Bortfald	Besvaret	Sign.	Bortfald	Besvaret	Sign.
<i>Andel børn, der i 2014:</i>						
Har en psykiatrisk diagnose	6,4	1,3	***	6,2	4,3	
Har fået udskrevet psykofarmaka (se note)	6,4	0,8	***	4,5	2,6	
Har psykiske vanskeligheder	10,1	1,9	***	7,3	5,7	
Modtager/har modtaget forebyggende foranstaltninger	1,4	0,2	*	2,8	0,9	**
Andel drenge	50,5	48,2		58,8	50,9	**
Antal observationer	218	477		354	540	

Note: Har fået udskrevet psykofarmaka på to på hinanden følgende recepter inden for 365 dage (psykofarmaka er defineret inden for koderne N05B: Angstdæmpende midler, N05C: Sove- og beroligende midler, N06A: Antidepressive midler, og N06B: Psykostimulerende midler).

Kilde: Egne beregninger på Danmarks Statistik på populationen i Børn af veteraner.

Hvis børnene modtager forebyggende foranstaltninger under Servicelovens § 54 om støtte til børn og unge, mens de bor hjemme, er de mindre tilbøjelige til at deltage i undersøgelsen. Der er ingen kønsforskelle blandt de 11-årige, mens der er flere piger end drenge blandt de 15-årige, der har svaret på spørgeskemaet.

Ud over at det er vigtigt at vide, om der er forskel på gruppen, der har svaret på undersøgelsen, og den, der ikke har, er der også vigtigt at kende sammenligningsgruppens sammensætning. En bortfaldsanalyse for *Børn og unge i Danmark* viser, at gruppen af børn, der har besvaret spørgeskemaet fra *Børn og unge i Danmark*, ligner gruppen af børn af veteraner, der har besvaret spørgeskemaet. Når vi ser på bortfaldsanalysen fra børn af veteraner og bortfaldsanalysen for børn og unge i Danmark, ses (nøjagtigt) samme mønster for familiestrukturen. Med hensyn til mødre og fædres uddannelse og beskæftigelse viser det sig, at forældrene til både børn af veteraner og *Børn og unge i Danmark*, der har svaret, i højere grad er i beskæftigelse og har mere uddannelse end dem, der ikke har besvaret undersøgelseerne. Det betyder, at når vi sammenligner børn af veteraner med børn generelt, ligner grupperne hinanden på de parametre, vi har undersøgt. Det betyder, at når der er forskelle mellem børn af veteraner og børn generelt, så kan det ikke tilskrives forskelle i familietype, forældres uddannelse eller tilknytning til arbejdsmarkedet, men at man med stor sandsynlighed kan anse forskellen som værende reel mellem de to grupper af børn.

4 Metode

I undersøgelsen er der brugt Chi²-test til at afgøre, om der er signifikant forskel på mindst et 0,05-procents-niveau mellem børn af veteraner og børn generelt. I rapporten er der primært afrapporteret resultater, hvor der er en signifikant forskel. I visse tilfælde er der inkluderet resultater, hvor der ikke er signifikant forskel. I disse tilfælde er det tydeligt noteret, at der ikke er en forskel. Det er gjort på baggrund af, at det nogle steder kan være relevant at pointere, at der netop ikke er en forskel mellem børn af veteraner og deres jævnaldrende.

For nogle resultater har vi afsøgt en dybere forklaring på de sammenhænge, vi ser. Til det formål har vi benyttet multivariate logistiske regressionsanalyser, der estimerer forekomsten af noget, der er dikotomiseret; fx om en 11-årig føler, at han/hun kan nå de ting, han/hun gerne vil nå i hverdagen eller ej (kapitel 2), om en 15-årig har skiftet skole eller ej (kapitel 3), om en 15-årig har prøvet rusmidler eller ej (kapitel 4), eller om en 15-årig har udadreagerende adfærd eller ej (kapitel 5). I disse analyser har vi kontrolleret for en række observerbare faktorer som fx køn, familietype, forældres uddannelsesbaggrund og psykisk trivsel. Resultaterne fra de multivariate logistiske regressionsanalyser giver værdifuld information om, hvilke faktorer der har selvstændig indflydelse på det undersøgte.

Betydningen af de multivariate analyser i rapporten er angivet som odds ratio. Odds ratio angiver sandsynligheden for den undersøgte begivenhed for et barn, for hvem en bestemt faktor gælder (fx at være barn af en veteran), sammenlignet med børn, for hvem denne faktor ikke gælder – givet, at de øvrige faktorer i modellen er uforanderlige (Hosmer & Lemeshow, 1989). En odds ratio på 0,5 betyder, at risikoen er den halve, og en odds ratio på 1 betyder, at der ikke er nogen forskel mellem de to grupper.

5 Tabeller

Rapporten bygger udelukkende på figurer og resultater beskrevet i tekst. Det er gjort af formidlingsmæssige hensyn. Nedenfor følger de tabeller, som resultaterne i rapporten bygger på kapitel for kapitel. I tabellerne er svarkategorien "ved ikke" udeladt, lige som ubesvarede spørgsmål (mising) ikke er med.

5.1 Tabeller til kapitel 2 familieliv

Tabel 5.1 Familietype.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Kernefamilie (biologiske forældre)	82,7	81,1
Eneforsørger	12,8	13,8
Stedfamilie (mor/far + stedfar/stedmor)	4,5	4,7
Andet (plejefamilie eller lign.)	-	0,4
Antal besvarelser	532	1.562
Signifikans (chi ² - test): P = 0,476		
<i>11-årige</i>		
Kernefamilie (biologiske forældre)	73,9	77,9
Eneforsørger	14,6	17,2
Stedfamilie (mor/far + stedfar/stedmor)	11,5	4,9
Andet (plejefamilie eller lign.)	-	-
Antal besvarelser	478	1.625
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Kernefamilie (biologiske forældre)	69,7	73,9
Eneforsørger	16,8	18,1
Stedfamilie (mor/far + stedfar/stedmor)	13,2	8,0
Andet (plejefamilie eller lign.)	-	-
Antal besvarelser	524	1.516
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.2 Skilsmisse.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Ja, forældre er skilt	17,3	17,9
Nej, forældre er ikke skilt	82,7	82,1
Antal besvarelser	559	532
Signifikans (chi ² - test): P = 0,750		
<i>11-årige</i>		
Ja, forældre er skilt	24,8	22,1
Nej, forældre er ikke skilt	75,2	77,9
Antal besvarelser	513	1.619
Signifikans (chi ² - test): P = 0,213		
<i>15-årige</i>		
Ja, forældre er skilt	33,6	27,0
Nej, forældre er ikke skilt	66,7	73,0
Antal besvarelser	559	1.555
Signifikans (chi ² - test): P = 0,003***		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.3 Kontakt til den anden forælder efter skilsmisse.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Ingen kontakt	5,7	8,9
Kontakt nogle gange om måneden med/uden overnatning	64,2	43,7
Deleordning, hvor barnet bor næsten lige meget hvert sted	30,1	47,4
Antal besvarelser	123	302
Signifikans (chi ² - test): P = 0,001***		
<i>15-årige</i>		
Ingen kontakt	15,3	14,3
Kontakt nogle gange om måneden med/uden overnatning	51,8	43,1
Deleordning, hvor barnet bor næsten lige meget hvert sted	32,9	42,7
Antal besvarelser	137	295
Signifikans (chi ² - test): P = 0,139		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.4 Hjælp til skolearbejdet af mor.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Altid	42,6	47,1
Ofte	42,0	37,8
Af og til	11,1	11,6
Næsten aldrig	3,6	2,7
Aldrig	-	0,8
Antal besvarelser	524	1.531
Signifikans (chi ² - test): P = 0,331		
<i>11-årige</i>		
Altid	39,2	31,7
Ofte	30,0	27,4
Af og til	19,1	23,9
Næsten aldrig	8,4	11,6
Aldrig	3,4	5,4
Antal besvarelser	477	1.618
Signifikans (chi ² - test): P = 0,002***		
<i>15-årige</i>		
Altid	19,4	15,3
Ofte	22,3	19,8
Af og til	33,6	35,9
Næsten aldrig	16,7	18,7
Aldrig	8,1	10,3
Antal besvarelser	521	1.503
Signifikans (chi ² - test): P = 0,075		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.5 Hjælp til skolearbejdet af far.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Altid	22,5	23,2
Ofte	41,1	36,8
Af og til	24,2	27,1
Næsten aldrig	10,0	7,4
Aldrig	2,2	5,5
Antal besvarelser	458	1.500
Signifikans (chi ² - test): P = 0,007***		
<i>11-årige</i>		
Altid	31,6	25,3
Ofte	32,1	25,8
Af og til	21,3	25,5
Næsten aldrig	10,1	14,9
Aldrig	4,9	8,6
Antal besvarelser	408	1.608
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Altid	17,7	13,0
Ofte	20,9	18,3
Af og til	34,8	34,7
Næsten aldrig	17,7	20,2
Aldrig	8,9	13,8
Antal besvarelser	440	1.495
Signifikans (chi ² - test): P = 0,007***		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.6 Dine forældre taler med dig om, hvordan det går i skolen.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Altid	65,2	75,6
Ofte	30,4	23,1
Af og til	4,0	1,0
Næsten aldrig	-	-
Sjældnere/Aldrig	-	-
Antal besvarelser	529	1.534
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>11-årige</i>		
Altid	39,5	33,2
Ofte	39,5	46,8
Af og til	12,8	11,9
Næsten aldrig	3,6	5,9
Sjældnere/Aldrig	4,2	2,0
Antal besvarelser	478	1.616
Signifikans (chi ² - test): P = 0,001***		
<i>15-årige</i>		
Altid	32,5	26,9
Ofte	40,8	37,8
Af og til	13,8	18,0
Næsten aldrig	10,0	12,6
Sjældnere/Aldrig	2,1	4,8
Antal besvarelser	529	1.459
Signifikans (chi ² - test): P = 0,006***		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.7 Din mor/stedmor bruger tid på bare at tale med dig.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Altid	67,4	70,0
Ofte	29,1	28,1
Af og til	2,6	1,6
Næsten aldrig	-	-
Sjældnere/Aldrig	-	-
Antal besvarelser	530	1.534
Signifikans (chi ² - test): P = 0,037**		
<i>11-årige</i>		
Altid	38,9	34,4
Ofte	37,9	38,2
Af og til	12,3	13,2
Næsten aldrig	5,4	8,4
Sjældnere/Aldrig	5,0	5,8
Antal besvarelser	478	1.613
Signifikans (chi ² - test): P = 0,151		
<i>15-årige</i>		
Altid	43,1	42,2
Ofte	32,6	31,4
Af og til	15,3	13,5
Næsten aldrig	5,8	7,9
Sjældnere/Aldrig	2,5	5,1
Antal besvarelser	522	1.478
Signifikans (chi ² - test): P = 0,281		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.8 Din far/stedfar bruger tid på bare at tale med dig.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Altid	54,7	57,2
Ofte	37,1	34,8
Af og til	6,3	4,6
Næsten aldrig	1,1	2,1
Sjældnere/Aldrig	-	1,3
Antal besvarelser	461	1.464
Signifikans (chi ² - test): P = 0,383		
<i>11-årige</i>		
Altid	31,4	25,5
Ofte	33,3	34,6
Af og til	15,4	16,1
Næsten aldrig	8,1	11,0
Sjældnere/Aldrig	10,8	12,8
Antal besvarelser	408	1.588
Signifikans (chi ² - test): P = 0,049**		
<i>15-årige</i>		
Altid	36,1	33,5
Ofte	30,2	28,4
Af og til	15,9	17,3
Næsten aldrig	10,9	11,0
Aldrig	7,0	9,8
Antal besvarelser	441	1.453
Signifikans (chi ² - test): P = 0,489		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.9 Udførelse af husarbejde/pligter.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Én eller flere gange om ugen	85,8	87,7
Sjældnere/aldrig	14,2	12,3
Antal besvarelser	478	1.632
Signifikans (chi ² - test): P = 0,271		
<i>15-årige</i>		
Én eller flere gange om ugen	89,2	87,6
Sjældnere/aldrig	10,8	12,4
Antal besvarelser	538	1.438
Signifikans (chi ² - test): P = 0,330		

Note: Indeks baseret på: Hvor tit har du ansvar for selv at udføre én af disse huslige pligter: købe ind, lave aftensmad, rydde op, gøre rent, vaske tøj, vaske op?

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.10 Hvor tit oplever du konflikter med din mor/stedmor?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
2-7 gange om ugen	38,0	32,1
1-4 gange om måneden	41,8	46,4
Sjældnere/aldrig	20,3	21,6
Antal besvarelser	527	1.529
Signifikans (chi ² - test): P = 0,044**		
<i>11-årige</i>		
2-7 gange om ugen	12,1	7,5
1-4 gange om måneden	31,4	34,9
Sjældnere/aldrig	56,5	57,6
Antal besvarelser	478	1.612
Signifikans (chi ² - test): P = 0,005***		
<i>15-årige</i>		
2-7 gange om ugen	8,0	8,5
1-4 gange om måneden	33,9	35,7
Sjældnere/aldrig	58,1	55,8
Antal besvarelser	516	1.484
Signifikans (chi ² - test): P = 0,650		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.11 Hvor tit oplever du konflikter med din far/stedfar?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
2-7 gange om ugen	38,1	29,2
1-4 gange om måneden	41,2	47,0
Sjældnere/aldrig	20,7	23,8
Antal besvarelser	459	1.448
Signifikans (chi ² - test): P = 0,002***		
<i>11-årige</i>		
2-7 gange om ugen	7,8	4,8
1-4 gange om måneden	27,0	30,0
Sjældnere/aldrig	65,2	65,3
Antal besvarelser	408	1.589
Signifikans (chi ² - test): P = 0,037**		
<i>15-årige</i>		
2-7 gange om ugen	6,2	5,2
1-4 gange om måneden	33,0	35,5
Sjældnere/aldrig	60,8	59,2
Antal besvarelser	436	1.455
Signifikans (chi ² - test): P = 0,518		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.12 Hvor tit oplever du konflikter med dine søskende?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
2-7 gange om ugen	60,9	60,2
1-4 gange om måneden	25,9	26,8
Sjældnere/aldrig	13,2	13,1
Antal besvarelser	494	1.409
Signifikans (chi ² - test): P = 0,935		
<i>11-årige</i>		
2-7 gange om ugen	48,5	48,7
1-4 gange om måneden	31,9	34,5
Sjældnere/aldrig	19,6	16,8
Antal besvarelser	445	1.556
Signifikans (chi ² - test): P = 0,328		
<i>15-årige</i>		
1	24,2	18,5
2	37,2	43,6
3	38,6	37,9
Antal besvarelser	500	1.458
Signifikans (chi ² - test): P = 0,008***		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.13 Barnets oplevelse af forældrenes samarbejde.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Godt samarbejde	64,1	75,8
Delvist samarbejde	35,9	21,0
Dårligt samarbejde	-	-
Antal besvarelser	473	62
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Godt samarbejde	61,6	60,8
Delvist samarbejde	37,5	39,2
Dårligt samarbejde	1,0	0
Antal besvarelser	526	102
Signifikans (chi ² - test): P = 0,592		

Note: Indeks baseret på spørgsmålene: dine forældre er ret gode til at snakke sammen, dine forældre bagtaler hinanden, dine forældre skændes for tit med hinanden.

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.14 Barnet irriteres af forældre.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>15-årige</i>		
Aldrig	8,2	11,2
Næsten aldrig	22,3	24,2
Ofte	69,5	64,5
Antal besvarelser	525	1.469

Signifikans (chi²- test): P = 0,064

Note: Indeks baseret på spørgsmålene: dine forældre driver dig til vanvid, dine forældre gør dig vred, dine forældre forsøger at kontrollere eller dirigere dit liv.

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.15 Psykisk trivsel (SDQ – samlet).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Almindelig psykisk trivsel	84,5	90,3
Gråzone	6,8	4,6
Lav psykisk trivsel	8,7	5,1
Antal besvarelser	529	4.969

Signifikans (chi²- test): P = 0,000****

<i>11-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	80,1	87,6
Gråzone	9,4	5,8
Lav psykisk trivsel	10,5	6,6
Antal besvarelser	478	1.634

Signifikans (chi²- test): P = 0,000****

<i>15-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	77,3	80,4
Gråzone	10,4	9,9
Lav psykisk trivsel	12,3	9,7
Antal besvarelser	537	1.492

Signifikans (chi²- test): P = 0,209

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.16 Psykisk trivsel – Sociale styrkesider (SDQ-underskala).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Almindelig psykisk trivsel	95,5	96,1
Gråzone	3,2	2,1
Lav psykisk trivsel	1,3	1,8
Antal besvarelser	529	4.970
Signifikans (chi ² - test): P = 0,206		
<i>11-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	97,9	97,7
Gråzone	-	1,5
Lav psykisk trivsel	1,3	0,8
Antal besvarelser	478	1.634
Signifikans (chi ² - test): P = 0,371		
<i>15-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	96,1	92,4
Gråzone	2,4	4,6
Lav psykisk trivsel	1,5	3,0
Antal besvarelser	537	1.495
Signifikans (chi ² - test): P = 0,014**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.17 Psykisk trivsel – Relationer til jævnaldrende (SDQ-underskala).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Almindelig psykisk trivsel	90,0	90,6
Gråzone	4,4	4,3
Lav psykisk trivsel	5,7	5,1
Antal besvarelser	529	4.971
Signifikans (chi ² - test): P = 0,866		
<i>11-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	80,5	85,9
Gråzone	10,3	7,9
Lav psykisk trivsel	9,2	6,2
Antal besvarelser	478	1.634
Signifikans (chi ² - test): P = 0,013**		
<i>15-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	79,3	76,2
Gråzone	8,9	11,5
Lav psykisk trivsel	11,7	12,4
Antal besvarelser	537	1.494
Signifikans (chi ² - test): P = 0,229		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.18 Psykisk trivsel – Opmærksomhedsvanskeligheder (SDQ-underskala).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Almindelig psykisk trivsel	82,4	86,1
Gråzone	5,1	4,6
Lav psykisk trivsel	12,5	9,3
Antal besvarelser	529	4.970
Signifikans (chi ² - test): P = 0,045**		
<i>11-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	82,6	86,4
Gråzone	7,3	6,1
Lav psykisk trivsel	10,0	7,5
Antal besvarelser	478	1.634
Signifikans (chi ² - test): P = 0,115		
<i>15-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	82,9	85,9
Gråzone	6,0	6,0
Lav psykisk trivsel	11,2	8,1
Antal besvarelser	537	1.493
Signifikans (chi ² - test): P = 0,100		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.19 Psykisk trivsel – Adfærdsvanskeligheder (SDQ-underskala).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Almindelig psykisk trivsel	81,7	81,5
Gråzone	9,8	9,8
Lav psykisk trivsel	8,5	8,8
Antal besvarelser	529	4.970
Signifikans (chi ² - test): P = 0,982		
<i>11-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	71,8	81,5
Gråzone	13,8	11,0
Lav psykisk trivsel	14,4	7,5
Antal besvarelser	487	1.634
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	83,1	82,5
Gråzone	7,8	9,2
Lav psykisk trivsel	9,1	8,4
Antal besvarelser	537	1.495
Signifikans (chi ² - test): P = 0,579		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.20 Psykisk trivsel – følelsesmæssige symptomer (SDQ-underskala).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Almindelig psykisk trivsel	70,7	81,1
Gråzone	11,5	7,9
Lav psykisk trivsel	17,8	11,0
Antal besvarelser	529	4,971
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>11-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	64,6	75,4
Gråzone	13,8	10,4
Lav psykisk trivsel	21,6	14,2
Antal besvarelser	478	1.634
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	64,8	66,5
Gråzone	10,8	10,8
Lav psykisk trivsel	24,4	22,7
Antal besvarelser	537	1.494
Signifikans (chi ² - test): P = 0,718		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.21 Kan du nå de ting, du gerne vil i hverdagen?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Ja, ingen problemer	38,1	38,1
Ja, for det meste	52,1	50,4
Nej, af og til kniber det/ det er altid et problem	9,9	11,5
Antal besvarelser	528	1.505
Signifikans (chi ² - test): P = 0,553		
<i>11-årige</i>		
Ja, ingen problemer	47,7	57,8
Ja, for det meste	42,2	36,5
Nej, af og til kniber det/ det er altid et problem	10,1	5,6
Antal besvarelser	474	1.631
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Ja, ingen problemer	23,4	22,5
Ja, for det meste	63,3	60,7
Nej, af og til kniber det/ det er altid et problem	13,3	16,8
Antal besvarelser	534	1.464
Signifikans (chi ² - test): P = 0,165		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.22 Sandsynligheden for at kunne nå ting i hverdagen blandt 11-årige. Logistisk regression odds-ratio.

	Odds-ratio	Konfidensinterval	
Mor ingen uddannelse	0,920	0,512	1,653
Mor psykiatrisk diagnose	1,610	0,926	2,799
Pige	0,771	0,521	1,141
Stedfamilie	1,049	0,511	2,151
Mere end 1 ven	0,425 **	0,225	0,799
Lav psykisk trivsel/gråzone (SDQ)	1,735 *	1,052	2,864
1 eller flere skoleproblemer	1,283	0,807	2,039
Altid/næsten altid råd/vejl. fra forældre	0,728	0,407	1,303
Klarer sig nogenlunde/dårligt fagligt	2,553 ***	1,634	3,991
Svært at tale med far	2,029 **	1,322	3,113
Aldrig/næsten aldrig lektiehjælp af mor	0,778	0,469	1,291
Far er veteran	2,276 ***	1,515	3,417
Antal besvarelser	1.868		

Note: Referencekategorier: mor uddannelse, mor ingen psykiatrisk diagnose, dreng, kernefamilie eller enlig, SDQ – Følelsesmæssige symptomer i normalområdet, SDQ – Samlet psykisk trivsel i normalområdet, har ingen skoleproblemer, sjældent råd fra forældre, klarer sig fagligt godt eller virkeligt godt i skolen, har nemt/meget nemt ved at tale med far, får af og til/ofte/altid hjælp til skolearbejdet af mor, far er ikke veteran. har flere gode lærere, venner med hjemme flere gange om ugen, er ikke blevet mobbet, ikke ensom.

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

5.2 Tabeller til kapitel 3 skolegang

Tabel 5.23 Hvordan synes du selv, du klarer dig i skolen – rent fagligt?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Virkelig godt	52,2	41,9
Godt	38,0	46,3
Nogenlunde	8,5	10,1
Ikke så godt	1,3	1,7
Antal besvarelser	527	1.543
Signifikans (chi ² - test): P = 0,001***		
<i>11-årige</i>		
Virkelig godt	33,3	29,2
Godt	50,5	57,8
Nogenlunde	15,2	12,2
Ikke så godt	1,1	0,9
Antal besvarelser	475	1.626
Signifikans (chi ² - test): P = 0,045**		
<i>15-årige</i>		
Virkelig godt	26,7	20,4
Godt	49,2	52,1
Nogenlunde	20,8	23,3
Ikke så godt	3,4	4,2
Antal besvarelser	535	1.527
Signifikans (chi ² - test): P = 0,020**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.24 Hvad synes du om skolen for øjeblikket?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Du kan virkelig godt lide den	71,9	64,5
Du synes, den er nogenlunde	26,2	31,8
Du kan ikke rigtig lide den	1,7	3,4
Du kan slet ikke lide den	-	0,4
Antal besvarelser	530	1.548
Signifikans (chi ² - test): P = 0,009***		
<i>11-årige</i>		
Du kan virkelig godt lide den	52,6	57,0
Du synes, den er nogenlunde	45,3	40,0
Du kan ikke rigtig lide den	1,9	2,5
Du kan slet ikke lide den	-	0,6
Antal besvarelser	477	1.627
Signifikans (chi ² - test): P = 0,160		
<i>15-årige</i>		
Du kan virkelig godt lide den	43,4	31,7
Du synes, den er nogenlunde	48,1	56,5
Du kan ikke rigtig lide den	6,4	9,2
Du kan slet ikke lide den	2,1	2,6
Antal besvarelser	530	1.515
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.25 Barnets trivsel i skolen.

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Nej til alle fire spørgsmål	60,3	45,6
"Ja" til ét eller flere spørgsmål	39,7	54,4
Antal besvarelser	496	1.432
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>11-årige</i>		
Nej til alle fire spørgsmål	34,4	39,3
"Ja" til ét eller flere spørgsmål	65,6	60,7
Antal besvarelser	477	1.569
Signifikans (chi ² - test): P = 0,052		
<i>15-årige</i>		
Nej til alle fire spørgsmål	51,1	40,2
"Ja" til ét eller flere spørgsmål	48,9	59,8
Antal besvarelser	522	1.365
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		

Note.: Indeks baseret på spørgsmålene: Du har i nogen tid været ked af det og holdt dig for dig selv, Du har haft svært ved at koncentrere dig i timerne, Du har haft konflikter med kammeraterne, Du har haft konflikter med dine lærere.

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.26 Har du skiftet skole i løbet af din skoletid?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Nej	96,8	93,8
Ja, én til to gange	3,0	6,0
Ja, tre eller flere gange	-	-
Antal besvarelser	531	1.554
Signifikans (chi ² - test): P = 0,028**		
<i>11-årige</i>		
Nej	72,1	75,4
Ja, én til to gange	27,0	23,8
Ja, tre eller flere gange	-	0,8
Antal besvarelser	477	1.630
Signifikans (chi ² - test): P = 0,347		
<i>15-årige</i>		
Nej	51,4	56,4
Ja, én til to gange	42,1	37,2
Ja, tre eller flere gange	6,5	6,4
Antal besvarelser	535	1.575
Signifikans (chi ² - test): P = 0,119		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.27 Sandsynligheden for at have skiftet skole blandt 15-årige. Logistisk regression odds-ratio.

	Odds-ratio	Konfidensinterval	
Mor ingen uddannelse	1,232	0,910	1,669
Mor psykiatrisk diagnose	1,549 *	1,039	2,310
Pige	1,118	0,899	1,392
Oplever at være ensom	1,050	0,682	1,618
Aldrig/næsten aldrig lektiehjælp af mor	1,171	0,866	1,583
Aldrig/næsten aldrig lektiehjælp af far	0,758	0,566	1,015
Stedfamilie	1,518 *	1,049	2,196
Sjældent venner hjemme hos sig	1,129	0,914	1,394
Altid/næsten altid råd/vejl. fra forældre	1,272	0,938	1,725
Klarer sig nogenlunde/dårligt fagligt	1,237	0,963	1,587
Har ingen / kun 1 god lærer	1,065	0,853	1,330
SDQ – Kammeratskabsvanskeligheder	1,381 *	1,039	1,837
SDQ – Opmærksomhedsvanskeligheder	1,040	0,725	1,492
SDQ – Adfærdsmæssige symptomer	1,361 *	1,015	1,825
SDQ – Følelsesmæssige symptomer	1,112	0,863	1,432
Far er veteran	1,432 **	1,126	1,821
Antal besvarelser	1.568		

Note.: Referencekategorier: mor uddannelse, mor ingen psykiatrisk diagnose, dreng, oplever ikke at være ensom, får af og til/ofte/altid hjælp til skolearbejdet af mor, får af og til/ofte/altid hjælp til skolearbejdet af far, kernefamilie eller enlig, venner med hjemme flere gange om ugen, sjældent råd fra forældre, klarer sig fagligt godt eller virkelig godt i skolen, har flere gode lærere, SDQ – Følelsesmæssige symptomer i normalområdet, SDQ – Adfærdsmæssige symptomer i normalområdet, SDQ – Opmærksomhedsvanskeligheder i normalområdet, SDQ – Vanskeligheder i forhold til jævnaldrende i normalområdet, far er ikke veteran.

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

5.3 Tabeller til kapitel 4 venner og fritidsliv

Tabel 5.28 Hvor mange nære venner har du?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Ingen	1,5	1,0
Én	3,6	5,0
To eller flere	95	94,0
Antal besvarelser	478	1.152
Signifikans (chi ² - test): P = 0,369		
<i>15-årige</i>		
Ingen	1,5	1,9
Én	3,7	3,4
To eller flere	94,8	94,8
Antal besvarelser	537	1.224
Signifikans (chi ² - test): P = 0,790		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.29 Hvor ofte har du venner med hjemme hos dig?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Flere gange om ugen	22,4	22,5
1-4 gange om måneden	72,2	70,6
Sjældnere eller aldrig	5,5	6,9
Antal besvarelser	528	1.508
Signifikans (chi ² - test): P = 0,519		
<i>11-årige</i>		
Flere gange om ugen	43,7	41,6
1-4 gange om måneden	45,2	48,8
Sjældnere eller aldrig	11,1	9,6
Antal besvarelser	478	1.632
Signifikans (chi ² - test): P = 0,335		
<i>15-årige</i>		
Flere gange om ugen	19,0	22,2
1-4 gange om måneden	52,9	55,0
Sjældnere eller aldrig	28,1	22,9
Antal besvarelser	533	1.435
Signifikans (chi ² - test): P = 0,036**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.30 Hvor ofte chatter du med venner?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Flere gange om ugen	60,0	72,8
1-4 gange om måneden	11,9	11,0
Sjældnere eller aldrig	28,0	16,1
Antal besvarelser	478	1.634
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Flere gange om ugen	91,6	88,5
1-4 gange om måneden	5,4	7,3
Sjældnere eller aldrig	3,0	4,2
Antal besvarelser	533	1.444
Signifikans (chi ² - test): P = 0,148		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.31 Hvor ofte er du ude med eller hjemme hos venner?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Flere gange om ugen	18,0	18,8
1-4 gange om måneden	75,4	74,6
Sjældnere eller aldrig	6,6	6,6
Antal besvarelser	528	1.506
Signifikans (chi ² - test): P = 0,921		
<i>11-årige</i>		
Flere gange om ugen	45,2	47,1
1-4 gange om måneden	45,4	45,8
Sjældnere eller aldrig	9,4	6,9
Antal besvarelser	478	1.634
Signifikans (chi ² - test): P = 0,192		
<i>15-årige</i>		
Flere gange om ugen	91,6	88,5
1-4 gange om måneden	5,4	7,3
Sjældnere eller aldrig	3,0	4,2
Antal besvarelser	533	1.444
Signifikans (chi ² - test): P = 0,011**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.32 Hvordan synes du selv, dit helbred er?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>7-årige (mødres svar)</i>		
Virkelig godt	66,5	58,7
Godt	29,5	37,6
Nogenlunde	3,6	3,4
Dårligt	-	0,3
Antal besvarelser	529	1.510
Signifikans (chi ² - test): P = 0,011**		
<i>11-årige</i>		
Virkelig godt	51,3	48,5
Godt	41,0	44,8
Nogenlunde	7,1	6,3
Dårligt	-	0,3
Antal besvarelser	748	1.624
Signifikans (chi ² - test): P = 0,374		
<i>15-årige</i>		
Virkelig godt	34,9	28,4
Godt	45,8	49,9
Nogenlunde	16,7	19,1
Dårligt	2,6	2,7
Antal besvarelser	533	1.460
Signifikans (chi ² - test): P = 0,044**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.33 Har du prøvet at ryge?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Ja	2,5	2,0
Antal besvarelser	478	1.634
Signifikans (chi ² - test): P =0,457		
<i>15-årige</i>		
Ja	21,7	31,3
Antal besvarelser	534	1.458
Signifikans (chi ² - test): P =0,000****		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.34 Hvor tit ryger du?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Mindst én gang ugentligt	-	-
Sjældnere	-	-
Aldrig (gør det ikke mere)	90,9	87,1
Antal besvarelser	11	31
Signifikans (chi ² - test): P = 0,119		
<i>15-årige</i>		
Mindst én gang ugentligt	13,2	18,2
Sjældnere	32,5	39,8
Aldrig (gør det ikke mere)	54,4	42,0
Antal besvarelser	114	445
Signifikans (chi ² - test): P = 0,057		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.35 Har du prøvet at drikke alkohol?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Ja	13,2	21,3
Antal besvarelser	478	1.632
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>15-årige</i>		
Ja	80,6	83,3
Antal besvarelser	536	1.459
Signifikans (chi ² - test): P = 0,162		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.36 Hvor tit drikker du alkohol?

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>11-årige</i>		
Mindst én gang ugentligt	-	-
Sjældnere	42,9	33,1
Aldrig (gør det ikke mere)	57,1	66,7
Antal besvarelser	63	353
Signifikans (chi ² - test): P = 0,136		
<i>15-årige</i>		
Mindst én gang ugentligt	6,6	16,4
Sjældnere	85,4	79,1
Aldrig (gør det ikke mere)	8,0	4,5
Antal besvarelser	425	1.193
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.37 Har du prøvet at ryge hash? (kun 15-årige).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
Ja	3,9	6,7
Nej	96,1	93,3
Antal besvarelser	536	1.465
Signifikans (chi ² - test): P = 0,020**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.38 Hvornår har du sidst prøvet at ryge hash? (kun 15-årige).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
Inden for den sidste måned	28,6	36,4
For mere end en måned siden	71,4	63,6
Antal besvarelser	21	99
Signifikans (chi ² - test): P = 0,635		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.39 Offer for kriminalitet (kun 15-årige).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>Er dine ting blevet stjålet fra dig?</i>		
Aldrig	62,0	65,8
Én gang	31,2	25,6
Flere gange	6,8	8,6
Antal besvarelser	532	1.404
Signifikans (chi ² - test): P = 0,030**		
<i>Du er blevet overfaldet eller truet med tæv af unge, du ikke kender</i>		
Aldrig	91,8	93,4
Én gang	7,3	4,5
Flere gange	0,9	2,1
Antal besvarelser	535	1.456
Signifikans (chi ² - test): P = 0,014**		
<i>Du er med magt blevet frarøvet dine penge eller ting</i>		
Aldrig	99,1	97,9
Én gang	-	2,0
Flere gange	-	-
Antal besvarelser	535	1.450
Signifikans (chi ² - test): P = 0,149		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.40 Udøver af kriminalitet (kun 15-årige).

	Børn af veteraner i pct.	Børn generelt i pct.
<i>Har du nogensinde stjålet varer eller penge ved indbrud i en butik?</i>		
Aldrig	94,9	99,4
Én gang	4,3	-
Flere gange	-	0,4
Antal besvarelser	532	1.722
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>Har du nogensinde ødelagt andres ting med vilje (tøj, cykel, knust en rude)?</i>		
Aldrig	95,1	94,4
Én gang	3,8	1,2
Flere gange	1,1	4,4
Antal besvarelser	531	1.713
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>Har du nogensinde tævet eller truet andre med tæv?</i>		
Aldrig	94,9	94,0
Én gang	3,6	1,7
Flere gange	1,5	4,3
Antal besvarelser	531	1.716
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>Har du nogensinde gået ud eller i byen bevæbnet med ulovlig kniv, slag – eller skydevåben?</i>		
Aldrig	98,7	98,8
Én gang	1,1	0,4
Flere gange	-	0,8
Antal besvarelser	532	1.719
Signifikans (chi ² - test): P = 0,049**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.41 Sandsynligheden for brug af rusmidler blandt 15-årige. Logistisk regression odds-ratio.

	Odds Ratio	Konfidensinterval	
Mor psykiatrisk diagnose	0,992	0,563	1,749
Mor ingen uddannelse	1,107	0,730	1,679
Pige	0,915	0,665	1,258
Oplever at være ensom	1,166	0,639	2,127
Er blevet mobbet	0,744	0,199	2,782
Sjældent venner hjemme hos sig	0,607 **	0,424	0,870
Sjældent på besøg hos venner	0,328 ***	0,210	0,514
Stedfamilie	1,108	0,661	1,858
Altid/næsten altid råd fra forældre	0,627 *	0,427	0,921
Aldrig/næsten aldrig lektiehjælp af mor	0,770	0,554	1,069
Klarer sig nogenlunde/dårligt fagligt	1,632 **	1,173	2,271
Har ingen/kun 1 god lærer	1,283	0,942	1,747
SDQ – Kammeratskabsvanskeligheder	0,775	0,505	1,190
SDQ – Opmærksomhedsvanskeligheder	1,266	0,803	1,999
SDQ – Adfærdsmæssige symptomer	2,156 ***	1,502	3,096
SDQ – Følelsesmæssige symptomer	1,274	0,891	1,821
Far er veteran	0,493 ***	0,335	0,726
Antal besvarelser	1.641		

Note.: Rusmidler er defineret som, at den 15-årige drikker alkohol mindst én gang om ugen, eller at den 15-årige har prøvet at ryge hash.

Referencekategorier: mor ingen psykiatrisk diagnose, mor uddannelse, dreng, ikke ensom, er ikke blevet mobbet, venner med hjemme flere gange om ugen, på besøg hos venner flere gange om ugen, kernefamilie eller enlig, sjældent råd fra forældre, får af og til/ofte/altid hjælp til skolearbejdet af mor, klarer sig fagligt godt eller virkelig godt i skolen, har flere gode lærere, SDQ – Følelsesmæssige symptomer i normalområdet, SDQ – Adfærdsmæssige symptomer i normalområdet, SDQ–Opmærksomhedsvanskeligheder i normalområdet, SDQ – Vanskeligheder i forhold til jævnaldrende i normalområdet, far er ikke veteran.

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

5.4 Tabeller til kapitel 5 fars psykiske vanskeligheder

Nedenfor ses tabellerne til kapitel 5 i rapporten *Fars psykiske vanskeligheder*. Disse tabeller er udelukkende baseret på børn af veteraner, hvor de børn der har besvaret spørgeskemaet, og hvis far har psykiske vanskeligheder, sammenlignes med de børn, som har besvaret spørgeskemaet, men hvis far ikke har psykiske vanskeligheder.

Tabel 5.42 Familietype.

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
<i>11-årige</i>		
Kernefamilie	60,8	75,4
Eneforsørger	24,5	13,2
Stedfamilie	11,8	11,3
Andet	-	-
Antal besvarelser	51	426
Signifikans (chi ² - test): P = 0,050*		
<i>15-årige</i>		
Kernefamilie	52,4	72,0
Eneforsørger	34,2	13,7
Stedfamilie	12,2	12,5
Andet	-	1,8
Antal besvarelser	82	447
Signifikans (chi ² - test): P = 0,00***		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.43 Har du skiftet skole i løbet af din skoletid?

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
<i>11-årige</i>		
Nej	60,0	73,7
Ja, én eller flere gange	40,0	26,3
Antal besvarelser	50	426
Signifikans (chi ² - test): P = 0,074		
<i>15-årige</i>		
Nej	44,6	52,7
Ja, én eller flere gange	55,4	47,3
Antal besvarelser	83	452
Signifikans (chi ² - test): P = 0,148		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.44 Har du skiftet skole, fordi du ikke trivedes der, hvor du gik?

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
<i>11-årige</i>		
Nej	40,0	54,5
Ja, én eller flere gange	60,0	45,5
Antal besvarelser	20	112
Signifikans ((chi ² - test): P = 0,233		
<i>15-årige</i>		
Nej	41,3	61,7
Ja, én eller flere gange	58,7	38,3
Antal besvarelser	46	214
Signifikans (chi ² - test): P = 0,011**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.45 Psykisk trivsel (SDQ samlet).

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
<i>11-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	68,6	82,2
Gråzone	11,8	8,7
Lav psykisk trivsel	19,6	9,2
Antal besvarelser	51	426
Signifikans (chi ² - test): P = 0,042**		
<i>15-årige</i>		
Almindelig psykisk trivsel	78,6	77,5
Gråzone	8,3	10,2
Lav psykisk trivsel	13,1	12,4
Antal besvarelser	84	453
Signifikans (chi ² - test): P = 0,870		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.46 Føler du dig ensom?

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
<i>11-årige</i>		
Ja, ofte eller meget ofte	12,0	3,8
Ja, af og til	12,0	14,6
Nej	76,0	81,6
Antal besvarelser	50	424
Signifikans (chi ² - test): P = 0,023**		
<i>15-årige</i>		
Ja, ofte eller meget ofte	8,4	6,9
Ja, af og til	26,5	25,4
Nej	65,1	67,7
Antal besvarelser	83	433
Signifikans (chi ² - test): P = 0,169		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.47 Kan du nå de ting, du gerne vil i hverdagen?

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
<i>11-årige</i>		
Ja, ingen problemer	34,7	49,3
Ja, for det meste	49,0	41,3
Nej, af og til kniber det	16,3	9,4
Antal besvarelser	49	424
Signifikans (chi ² - test): P = 0,099		
<i>15-årige</i>		
Ja, ingen problemer	13,4	25,2
Ja, for det meste	68,3	62,4
Nej, af og til kniber det	18,3	12,4
Antal besvarelser	82	452
Signifikans (chi ² - test): P = 0,042**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.48 Har du fået psykologhjælp? (kun 15-årige).

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
Nej	65,5	78,5
Ja, én eller flere gange	34,5	21,5
Antal besvarelser	84	451
Signifikans (chi ² - test): P = 0,016**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.49 Udøver af kriminalitet (kun 15-årige).

	Far med psykiske vanskeligheder	Far uden psykiske vanskeligheder
<i>Har du nogensinde stjålet varer eller penge ved indbrud i en butik?</i>		
Aldrig	90,5	95,8
Én eller flere gange	9,5	4,2
Antal besvarelser	84	448
Signifikans (chi ² - test): P = 0,124		
<i>Har du nogensinde ødelagt andres ting med vilje (tøj, cykel, knust en rude)?</i>		
Aldrig	89,2	96,2
Én eller flere gange	10,8	3,8
Antal besvarelser	83	448
Signifikans (chi ² - test): P = 0,001***		
<i>Har du nogensinde tævet eller truet andre med tæv?</i>		
Aldrig	88	96,2
Én eller flere gange	12	3,8
Antal besvarelser	83	448
Signifikans (chi ² - test): P = 0,000****		
<i>Har du nogensinde gået ud eller i byen bevæbnet med ulovlig kniv, slag – eller skydevåben?</i>		
Aldrig	96,4	99,1
Én eller flere gange	3,6	0,9
Antal besvarelser	84	448
Signifikans (chi ² - test): P = 0,034**		

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Tabel 5.50 Sandsynligheden for udadreagerende adfærd blandt 15-årige. Logistisk regression odds-ratio.

	Odds-ratio	Konfidensinterval	
Mor psykiatrisk diagnose	1,291	0,638	2,613
Mor ingen uddannelse	0,703	0,243	2,035
Pige	0,591	0,290	1,206
Aldrig/næsten aldrig lektiehjælp af mor	1,128	0,565	2,253
Stedfamilie	2,982 ***	1,379	6,447
Sjældent venner hjemme hos sig	0,568	0,293	1,099
Altid/næsten altid råd/vejl.. fra forældre	3,249 *	1,014	10,409
Klarer sig nogenlunde/dårligt fagligt	0,920	0,427	1,984
Har ingen / kun 1 god lærer	0,984	0,499	1,940
Dårligt helbred selv vurderet	1,606	0,723	3,568
Offer for kriminalitet	2,723 **	1,430	5,186
SDQ – Kammeratskabsvanskeligheder	1,168	0,718	1,900
SDQ – Opmærksomhedsvanskeligheder	2,048 **	1,300	3,227
SDQ – Adfærdsmæssige symptomer	1,562	0,991	2,461
SDQ – Følelsesmæssige symptomer	1,251	0,795	1,968
Far har psykiske vanskeligheder	2,788 ***	1,342	5,790
Antal besvarelser	493		

Note: Referencekategorier: mor ingen psykiatrisk diagnose, mor uddannelse, dreng, får af og til/ofte/altid hjælp til skolearbejdet af mor, kernefamilie eller enlig, venner med hjemme flere gange om ugen, sjældent råd fra forældre, klarer sig fagligt godt eller virkelig godt i skolen, har flere gode lærere, godt eller virkelig godt selv vurderet helbred, har ikke været udsat for kriminalitet (tyveri/vold), SDQ – Følelsesmæssige symptomer i normalområdet, SDQ – Adfærdsmæssige symptomer i normalområdet, SDQ – Opmærksomhedsvanskeligheder i normalområdet, SDQ – Kammeratskabsvanskeligheder i forhold til jævnaldrende i normalområdet, far har ikke psykiske vanskeligheder.

Kilde: Baseret på data fra undersøgelsen Børn af veteraner og Børn og unge i Danmark.

Litteratur

- Frederiksen S. & M. Lausten (2018): *Børn af veteraner. Hverdagsliv og trivsel*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Hansen, E. J. & B.H. Andersen (2009): *Et sociologisk værktøj*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Hosmer, D.W. & S. Lemeshow (1989): *Applied Regression Analysis*. New York, John Wiley.
- Ottosen, M.H., D. Andersen, K.M. Dahl, A.T. Hansen, M. Lausten & S.V. Østergaard (2014): *Børn og unge i Danmark: Velfærd og trivsel 2014*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 14:30.
- Regeringen (2010): *Anerkendelse og støtte – Veteranpolitik*. <http://www.fmn.dk/temaer/veteraner/veteranpolitik/Documents/Veteranpolitik.pdf>.
- Thomsen, J.P. (red.) (2016): *Unge i Danmark – 18 år og på vej til voksenlivet. Årgang 95 – forløbsundersøgelsen af børn født i 1995*. København: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd, 16:18.

**VIDEN I
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD